

Co-funded by the
Asylum, Migration and
Integration Fund of
the European Union

Save the Children

Agir pour le Lien social
et la Citoyenneté

NIDOS
guardianship for refugees

IMPACT

Att arbeta med ensamkommande barn Training of Trainers

Plats: Utrecht

Datum: 7, 8 och 9 juni

Utbildare: Meta Kuipers & Marjolein Groen

Välkomna

- Kort presentation av IMPACT-projektet

Utbildningsprogram: Att arbeta med ensamkommande barn

Komma tillrätta
Utvecklas och inkluderas
Bli självständig

Vilka är de ensamkommande barnen?

Vad har de för behov?

Fokus på motståndskraft och egenmakt

Socialekreterarens uppdrag

Socialekreterarens kompetenser och verktyg

Traumakänslig rådgivning

Vilka är barnen?

- De har lämnat sitt ursprungsland utan sina föräldrar,
- ibland i sällskap av en familjemedlem som har en föräldraroll, men inget juridiskt ansvar.
- Ingen är juridiskt ansvarig för barnet under dess flykt eller efter att barnet har tagit sig till Europa.
- De kommer från krigszoner.
- Inte sannolikt att alla barn får uppehållstillstånd i Europa. Om de har rätt till asyl eller arbetstillstånd varierar från land till land.
- Vissa befinner sig i Europa ofrivilligt, som offer för människohandel.

Skäl att fly

- Krig
- Rädsla för våldtäkt, bortförande eller rekrytering av IS (Syrien)
- Förföljelse HBTQ+
- Förföljelse eller utrotning av minoriteter
- Värnplikt, kvinnlig könsstympning eller hedersrelaterat våld
- Människohandel
- Fattigdom och hopplöshet

De är ensamma och minderåriga,
har lämnat sitt land och söker
skydd och trygghet. De är sårbara
på grund av traumatiska
erfarenheter och eftersom deras
föräldrar inte är närvarande. Men
även om de här barnen har
mycket gemensamt ska de alltid
ses som **INDIVIDER**.

**De är migranter på
flykt.**

**Framför allt är de
BARN.**

Ensamkommande barn

De är helt vanliga barn i extremt onormala omständigheter (normal utveckling, trygg förankring o.s.v.).

Ensamkommande barn har ofta erfarenheter av trauma och kan ha sömnsvårigheter, problem i skolan, kort stubin, fysiska åkommor, depression, återupplevande.

Under stor press (från människosmugglare) att betala tillbaka de höga kostnaderna för flykten.

Känner stor press i form av familjens förväntningar (ekonomi, familjeåterförening, karriär osv).

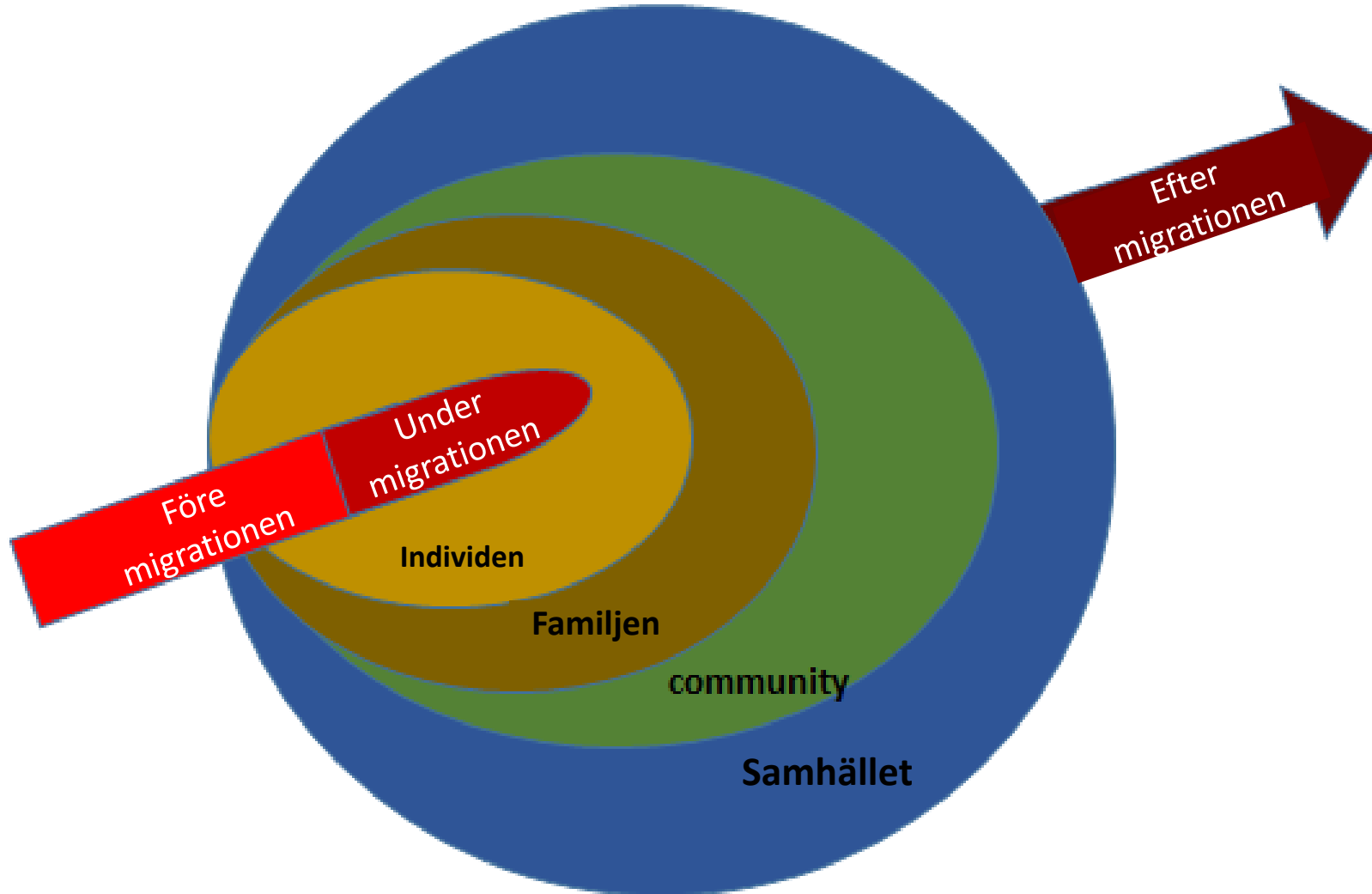
Familjens heder, goda rykte och förväntningar kan vara viktigare än egna intressen.

Utmaningen är att finna sig tillrätta "mitt emellan" två kulturer.

Det är ofta det starkaste barnet i familjen som tar sig till Europa.

Motståndskraftiga, självständiga och motiverade!

Olika typer av familjehemsvård

Vanligast:

Eget nätverk, besläktad familj

Familjehemsföräldrar med samma ursprung som barnet

Andra exempel:

Familjer med migrantbakgrund och/eller liknande kulturell bakgrund och deltidssorg i familjehem.

Utgå inte från din bild av en traditionell familjekontext, utan utgå från att barnet ska känna sig hemma inom de rutiner som finns i hemmet.

Hem för vård eller boende, HVB

Småskaligt mottagande
för barn i åldern 15–18 år

Leds av ett team av
yrkesutbildade

- Coach
- Föreståndare
- Omsorgspersonal
- Interkulturell medlare

Amir

Amir är en sextonårig pojke från ett konflikthärjat land i Afrika.

Han är den äldste sonen i en familj med fem barn. Han kommer från ett kärleksfullt hem.

Han har en äldre syster, två yngre bröder och en lillasyster. Hans mamma lider av en kronisk sjukdom.

Familjen kommer från ett jordbrukssamhälle.

Amir gick i skolan tills han var elva år och därefter har han hjälpt sin pappa med jordbruket. På grund av stridigheter, fattigdom och rädsla inför framtiden flydde Amir från hemlandet.

Övning, sätt dig in i Amirs situation 1:

Lägg tre minuter på att fundera på följande och skriva ned så många saker som möjligt:

Vad betyder det för Amir att lämna sitt land?

Vad lämnar han bakom sig och vad tar han med sig?

Övning, sätt dig in i Amirs situation 2:

Lägg tre minuter på att fundera på följande och skriva ned så många saker som möjligt:

Vilka erfarenheter har Amir under sin resa till Europa?

Övning, sätt dig in i Amirs situation 3:

Lägg tre minuter på att fundera på följande och skriva ned så många saker som möjligt:

Vad betyder det för Amir att komma till ett nytt land?

Vilka behov har han?

Uppspelt

Trött

Traumatiska upplevelser

Sakna familjen

Orolig

*Besviken (ont om pengar,
byråkrati)*

Kulturchock

Stress

Osäkerhet

Glad, ensam, sorg ...

BEHOV

- **Grundläggande behov ->**
 - **Mat (att veta att det finns), duscha**
 - **Vila (sova, slappna av, inte för många frågor)**
 - **Avskildhet (på en trygg plats)**
- Hälsa
- Säkerhet (alltid vara på sin vakt)
- Stress, trauma och förlust
- Frågor om asylprocessen
- Kontakt med den biologiska familjen
- Förvirring kring roller och vem det går att lita på

FAS 1

Viktiga aspekter vid mottagandet av ensamkommande barn

- Mottagandets första fas fokuserar på att erbjuda vila och trygghet.
- Barnets grundläggande behov tillgodoses: skydd, tillräckligt med mat, fysisk säkerhet och kontakt med den biologiska familjen. Behovet av att känna sig "som en människa" igen.
- Kontakten med barnet bygger på stöd, att visa intresse och vara pålitlig.
- Barnets misstro, hemligheter och ovilja att prata om saker respekteras.
- Barnets nivå av oberoende/självständighet respekteras.
- Kontinuitet avseende mentorer/gode män och kontakt med Migrationsverket.
- Lämpliga och företrädesvis nyttiga dagliga aktiviteter.
- Positivt stöd för barnets religion och religionsutövande.
- Visshet kring var barnet ska bo. Behovet av en plats att kalla för "hemma".
- Barnet förstår de processer som hen går igenom.

Hjälp det ensamkommande barnet att komma tillrätta:

Till att börja med

- Erbjud skydd
- Främja utveckling

Beroende på barnets ålder

- Förberedelser inför 18-årsdagen

Generellt

- Rådgivning:
 - skola, familj, framtid, asylprocess, socialtjänst, psykisk hälsa
- Stärk barnets motståndskraft

Socialekreteraren

Steg 1: Skapa kontakt

KONTAKT

Var pålitlig.

Barnen säger: "Min gode man är som en advokat, jag behöver en livscoach."

Erbjud skydd: risker och sårbarheter

Utnyttjande (prostitution, droger, människohandel ...)

Sårbarhet för sexuella övergrepp

Sexualundervisning och relationer, motståndskraft, olika normer och värderingar, lära sig vad som är straffbart och inte i landet där de befinner sig

Drog- och alkoholberoende (lätt att få tag på, copingstrategi)

Potentiella problem med familjen eftersom barnets beteende ibland kan ses som övertramp mot familjens heder

Press från familjen (pengar, familjeåterförening)

(Miss)förstå beteende

- Aggression?

Amir blir osams med sin mentor på den stora mottagningsenheten. Han vill hämta lite mat sent på kvällen, men köket är låst efter klockan 22. De grälar och Amir sparkar hål i dörren.

- Brist på respekt? Deprimerad?

Marah (14 år) bor i ett kärleksfullt nätverkshem och har funnit sig tillrätta. Hon är mycket tillbakadragen och svarar inte på några frågor.

- Hemlighetsfull, håller tillbaka

Orsan säger att han inte har någon kontakt med sin biologiska familj. Hans barnsekreterare vill kontakta dem för att informera dem om Orsan och hans utveckling.

- Krävande

Mussi ringer sin gode man varje dag för att fråga om familjeåterföreningen. Han respekterar inte hennes anvisningar om när hon kan bli kontaktad och i vilka ärenden.

Socialsekreterarens uppgifter

- Att bygga en tillitsfull relation till barnet (medvetenhet kring egna fördomar och antaganden)
- Att stärka egenmakt och motståndskraft
- Att ge barnvänlig information
- Att ge information i rätt tid
- Kulturmedveten kunskap och inställning

Kultürkänslig kommunikation eller interkulturell kommunikation

3 steg

- Steg 1: Du blir medveten om hur din egen kultur påverkar ditt eget beteende.

- Steg 2: Du blir medveten, frågar, lär dig och får insikter om den andra personens kultur och det beteende som den ger upphov till.

- Steg 3: De insikter som den här kunskapen ger dig gör det möjligt för dig att verkligen skapa kontakt och överbrygga skillnaderna.

Olika former av kommunikation

- SkuldSkam
- DirektIndirekt
- ExplicitImplicit
- RationellRelationsmässig
- Skriftlig.... ...Muntlig

Dela: Interkulturell favoritfråga/favoritcitat?

Barnvänlig information innebär information som är anpassad till barnets ålder, mognad, språk, kön och kultur.

Övning i grupper om tre:

När du ser den här checklisten:

Vad känner du igen?

Vad är nytt för dig?

Checklista för barnvänlig information

Steg 1: Sätt dig in i barnets perspektiv för att ta reda på vilka frågor barnet kan ha, till exempel:

Var befinner jag mig? Hur länge ska jag stanna här? Kommer jag att omplaceras? I så fall, när? Var?

Vilka roller och funktioner har de yrkespersoner som jag kommer att ha kontakt med?

Hur kan jag skydda mina tillhörigheter? H

Hur kan jag bibehålla kontakten/relationen med mina närstående? (listan är inte fullständig)

Tips gällande muntlig information, skriftlig, illustrationer

Och:

Fråga inte barnet om det har förstått det du har sagt.

Be istället barnet att återge det du har sagt.

LUNCHRAST

VI SES
13.30

Amir

"Jag trodde att det skulle vara bra här, liksom, men det är det inte. De förstår oss inte här. Vi grälar hela tiden eftersom de tvingar oss att göra saker som vi inte vill, de ordnar inte ens familjeåterföreningen åt oss, och vi har inga pengar och inget arbete. Jag trodde att det skulle vara bättre i Europa, men det är det inte. Och nu vet jag inte vad jag ska göra. Hur kan jag någonsin vänja mig vid det här, hur ska jag bli av med min ilska och hur kan jag hjälpa min mamma?"

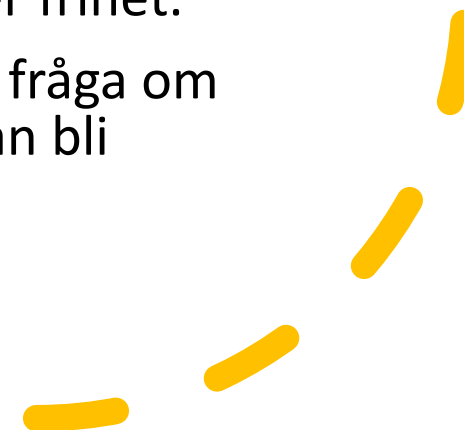
- Amir lär sig snabbt mottagarlandets språk.
- Han har vänner – främst andra ensamkommande.
- Han vill tjäna pengar som han kan skicka hem, men är frustrerad över hur svårt det är att få jobb.
- Hans familj pressar honom med krav om pengar och familjeåterförening.
- Han har koncentrationssvårigheter och sömnproblem.
- Han trivs inte i skolan och skolkar ofta.
- Han är stolt och oberoende och vill inte ha psykologiskt stöd.
- Han förväntar sig att barnsekreteraren ska hitta jobb åt honom och påverka asylprocessen.
- Han vill bli frisör.

Marah (15)

- Marah bor med sin faster och kusin (12 år) i en liten by.
- Hon vill göra mer saker utanför hemmet och få sova över hos kompisar.
- Hennes faster känner att hon måste ta hand om Marah och skydda henne. Därför måste hon stanna hemma för att "det inte ska bli problem".
- Marah är mycket aktiv på sociala medier. Hon har bland annat kontakt med en kille som vill att hon ska ladda upp intima bilder.
- Hon är tillbakadragen och kommunikationen med hennes faster fungerar inte så bra.
- Skolan tycker att fastern ska ge Marah mer frihet.
- Marahs mamma ringer varje vecka för att fråga om Marah jobbar på bra i skolan så att hon kan bli sjuksköterska eller läkare.
- Marah känner sig ensam.

Problem som ensamkommande barn ställs inför

- Eventuellt trauma
- Krav från familjen/oro för familjens säkerhet, skuld känslor
- Problem i skolan
- Känslor av förlust
- Svårt att hitta ett jobb
- Sårbarhet för övergrepp
- Isolering
- Diskriminering
- Ekonomiska svårigheter

Vilka aspekter
behöver det
ensamkomma
nde barnet
förhålla sig till
för att kunna
utvecklas?

Känsla av tillhörighet

Identitet (två kulturer, inkludering)

Framtidsperspektiv

Koppla ihop det förflutna och framtiden

Hantera trauma och förlust

Känsla av tillhörighet

Vad behöver du för att känna tillhörighet?

Sätt dig in i Amirs och Marahs situation: Vilka åtgärder hjälper dem?

Utifrån dina erfarenheter i ditt arbete?

I arbetet med att hjälpa det ensamkommande barnet att utveckla en "känsla av tillhörighet":
Vad fungerar, vad är svårt?

Sammanfattning: Vad kan du dela med dig av i helgrupp?

Socialekreterarens uppgifter

- Fokusera på **egenmakt** och **motståndskraft**.
- Stärk barnet -> bygg vidare på styrkor, stötta barnets önskemål, låt det göra misstag.
- Stöd i **hantering av trauma och förlust** , och vid behov motivation att gå i terapi.
- Hinder mot återhämtning (brist på stabilitet, isolering, kultur präglad av misstro) samt faktorer som underlättar återhämtning (lämpligt terapeutiskt stöd, meningsfulla relationer med vuxna, stabilitet, beviljad asyl m.m.).
- Att bygga ett **stöttande nätverk** (kan vara svårt, ta hjälp av goda exempel, stärka befintliga band).
- Kontakt med **familjen**, så länge det inte påverkar barnets möjlighet till uppehållstillstånd (gäller Frankrike).

Motståndskraft

Förmåga att hantera eller återhämta sig från en stor ansträngning eller ett allvarligt trauma, samt en sund psykisk hälsa och normal utveckling i ett sammanhang som skulle kunna innebära det motsatta.

Källor

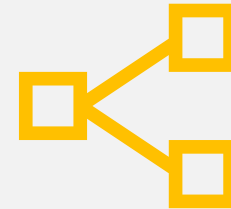
- *Socialt stöttande miljö, kontakt med familjen*
- *Olika ackulturationsstrategier*
- *Utbildning*
- *Religion*
- *Undvikande*
- *Hopp*

Vägledningen av det ensamkommande barnet syftar till att stärka motståndskraften.

MINIMERA RISKFAKTORER

STÄRKA SKYDDSAFAKTORER

Hos barnet

Att känna egenmakt inför situationen

Att aktivt hantera möjligheterna inom befintliga ramar

Viss nivå av autonomi eller självständighet

Att ha ett eget privatliv

Att känna sig trygg och säker

Ackulturation: Att vara öppen för en ny kultur och anpassa sig till en viss grad, samtidigt som personen håller fast vid det egna språket och de egna traditionerna.

Utnyttja utbildningsmöjligheterna

Fysiska aktiviteter och stresshantering

Religion

Att tillämpa undvikande och/eller tystnad som copingstrategi

Hopp

Miljön

Socialt stöd

Professionellt stöd

Kontakt med den biologiska familjen

Meningsfulla relationer

En trygg miljö

Ackulturation: En miljö som är intresserad av och respekterar personens kulturella bakgrund.

Få lämplig utbildning

Möjlighet till lämpliga aktiviteter

Möjlighet att utöva sin religion

Respekt för undvikande och tystnad

Hopp

Egenmakt

En persons förmåga och styrka att agera i en föränderlig situation och att maximera sina möjligheter.

Hur kan du känna igen ett beteende som en form av egenmakt?

Vad hjälper det ensamkommande barnet att stärka sin egenmakt?

Vad kan hjälpa dig som socialsekreterare att fokusera på motståndskraft och egenmakt?

Stress
PTSD
och
ensamkommande
barn

- Kumulativ stress och trauma (utlöser tidigare stress, ingen sinnesro)
- Kronisk stress (oro gällande framtiden/familjen)
- PTSD-symtom: undvikande, återupplevande, lättretlighet, humörsvängningar
- Konsekvenser av stress: sömnsvårigheter, mardrömmar, oro, anspänning, nedstämdhet, ensamhet, beteendeproblem, utlöst trauma, koncentrationssvårigheter, ilska, passivitet
- Komplicerande faktorer: saknar familjen, okänt land, osäker framtid, saknar den trygghet som språk, mat, familj, vänner, seder och vanor ger

Window of tolerance

= emotional space in which you can control stress

Window of tolerance

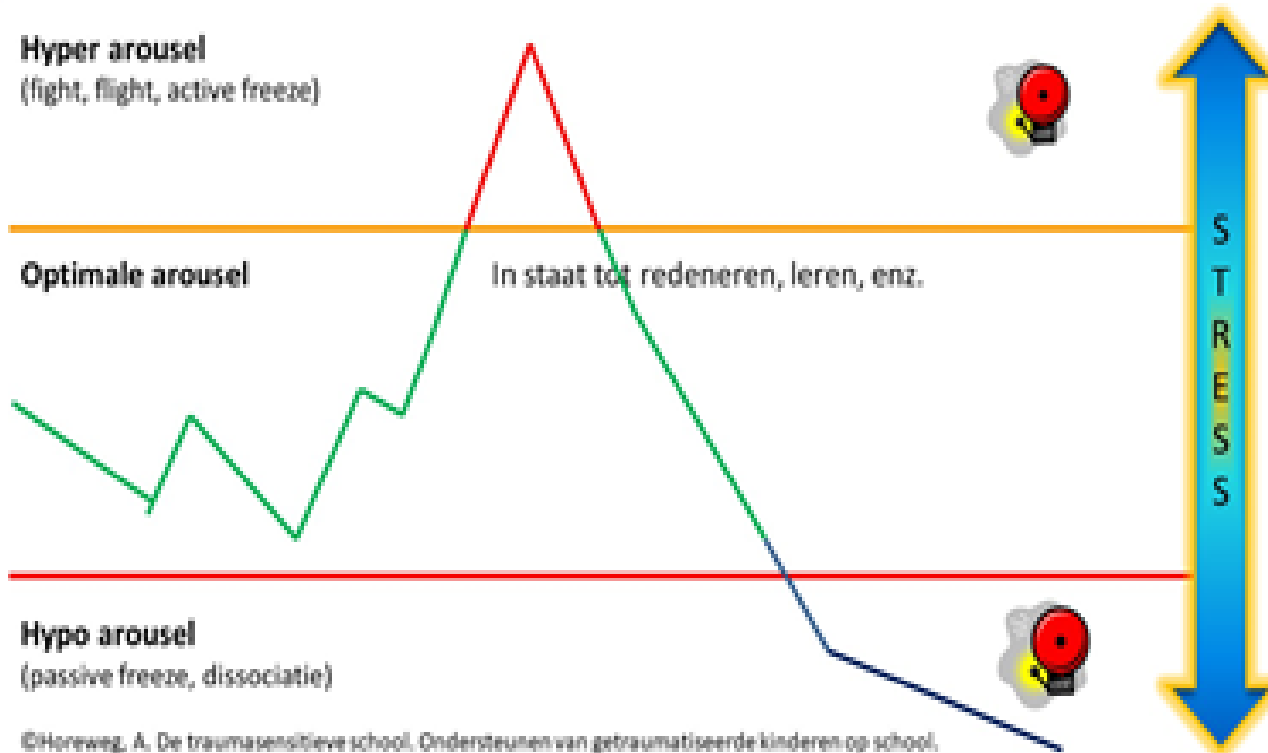
Hyper arousal
(fight, flight, active freeze)

Optimale arousal

In staat tot redeneren, leren, enz.

Hypo arousal
(passive freeze, dissociatie)

©Horeweg, A. De traumasensitieve school. Ondersteunen van getraumatiseerde kinderen op school.

Hur förklarar du trauma för en ung människa?

Behandling av kronisk stress och PTSD

- Trygghet och sinnesro
- Välbekant mat, språk, familj, vanor, religion, seder
- Nätverk, stöd från familj, vänner, omsorgspersoner
- God dygnsrytm
- Distraktioner, avkoppling (idrott, musik, att skriva, ...)
- Psykologisk utbildning
- Förmåga att styra känslor och stress Lära sig att förstå utlösande faktorer och sätt att styra/förhindra starka känslor
- Kulturella metoder för återhämtning och coping
- Traumabehandling
- Medicinering

Barnsekreterarens roll:

- Fokusera inte på traumat utan på den **starka motståndskraften** hos barn på flykt.
- Undvik att fokusera på traumatiska berättelser, **fokusera istället på "allt annat som hör till barnets identitet"** (lösningfokuserad inställning). "Att prata om problem skapar problem, att prata om lösningar skapar lösningar."
- **Ignorera inte** trauma: symtom kan visa sig som plötslig rädsla och otäcka minnen, plötsliga vredesutbrott, koncentrationssvårigheter, bristande tillit och svårigheter att investera i nya relationer: hänvisa barn med erfarenheter av flykt **till specialister** som kan behandla trauma.
- Skapa en trygg och säker plats så att barnen kan utveckla en känsla av tillit och normalitet. Skapa möjligheter att engagera sig i och fokusera på ämnen relaterade till barnet. **De ska inte behöva prestera eller berätta om sina upplevelser.**
- Få dem att förstå att deras reaktioner är **"normala reaktioner på en onormal situation"**. Trauma är en naturlig psykologisk reaktion på fara, och det finns **sätt att lugna kroppen** och upprätthålla en normal tillvaro.
- **Psykologisk första hjälpen**: Sätt att lugna en överaktiv person, hantera trauma och akut stress, och även för att lugna ned sig själv i mycket stressfyllda situationer. Liknelsen med trafikljuset.
- Håll dig öppen och nyfiken: **Vad kan vara en rimlig förklaring till barnets beteende?** Försök att lösa det i den normala tillvaron och stärka barnets egenmakt.

Utöva traumakänslig vägledning.

I grupper om tre:

Läs checklistan och fokusera på följande: Vad kan barnsekreteraren och god man göra?

Anteckna förslag för det dagliga arbetet.

Reflektera i din grupp:

Känner du igen detta, och kan du dela ett exempel på ett visst ärende eller goda exempel med kollegorna?

Dag 2

Utveckling: Bygga broar

Integration

Förberedelser inför 18-årsdagen

Självhjälp för socialsekreteraren

INTEGRATION

Att anpassa sig till den nya miljön, den dominerande kulturen, samtidigt som den egna kulturen bevaras.

Inkludering

Samhället inkluderar nyanlända, Accepterar olikheter, gör det möjligt att delta.

Social anpassning till en annan kultur		Anpassning till en dominerande kultur ↓	
		<i>Ja</i> ↓	<i>Nej</i> ↓
Bevarar den egna kulturen →	<i>Ja</i> →	Integration	Segregation
	<i>Nej</i> →	Assimilering	Marginalisering

Integration

- **Vikten av att bygga nätverk (med grannar, på jobbet, i närbutiken, via fotbollsklubben) någonstans.**
- **Barn- och ungdomsgrupper med JÄMNÅRIGA.**
- **Interkulturellt lärande.**
- **En enda vän kan göra stor skillnad.**
- **Hitta förebilder om det behövs.**
- **Skapa möjligheter att nätverka med två olika kulturer.**
- **Berättelser som länkar samman det förflutna med framtiden (tidigare och nuvarande framgångar, värderingar, drömmar ...)**
- **Inte delta som migrant eller som en person från en annan kultur, utan som unik individ.**

Case Marah

Skolan oroar sig för
Marah:

Fastern vill inte att
hon ska vara hos
kompisar, hon blir
isolerad och
tillbakadragen.

Marah är sårbar
för "fel killar"
(sociala medier).

Skolan ringer
socialsekreteraren
och ber om hjälp.

Bygga broar

Vikten av att bygga broar

Underlätta tolkningen av beteenden från olika kulturella synvinklar och skapar större förståelse och möjligheter att hitta en lösning på barnets situation.

Bjud in och hjälp alla att förklara sitt perspektiv.

Kulturellt känslig information om psykosocialt stöd.

Involvera den biologiska familjen om det är till hjälp.

Inställning som bygger på flera perspektiv

- Som yrkesperson tar du varje perspektiv på lika stort allvar.
- Från varje individs egen synvinkel är hens roll/åsikt logisk.

Effektivt: Sätt dig in i de olika personernas situation.

Mål: Att samarbeta för barnets bästa.

Bygga en bro: övning

Förbered ett brobyggande samtal.

Utarbeta din plan:

- Vad är ditt mål?
- Vilka är med på mötet?
- Diskutera detaljerna i samtalet: introduktion, insatser.

Presentera upplägget för gruppen.

Amir behövde vänta länge innan han kunde flytta till ett HVB-hem.

Han flyttade sex månader före 18-årsdagen. Amir började snabbt att umgås med övriga i boendet, men uppvisade ett dominerande beteende gentemot de övriga i gruppen. Han tar hand om sig själv, men inte om lokalerna. Han hjälper inte till så mycket med städningen av huset. Amir är en smart kille, men har ofta sagt att han ska sluta i skolan när han lämnar boendet (när han är 18–21 år) eftersom han vill satsa på att hjälpa sin familj ekonomiskt. Han klagar ofta på att han inte har pengar. Vid dina dagliga besök på HVB-hemmet märker du att han inte lagar mat eller äter regelbundet.

Du undrar om Amir kommer att vara redo att bli självständig och ta sig vidare till nästa steg. Du tvivlar på att han kommer att klara sig ekonomiskt. Du märker att han inte har något stöttande socialt nätverk och att han planerar att sluta skolan någon gång när han har fyllt 18 år.

Vad behöver göras?

Att bli självständig: Det ensamkommande barnets uppgifter?

Checklista 18+

Gör en lista
i grupper om
fem.

KUNSKAPER KOPPLAT TILL SJÄLVSTÄNDIGHET ENSAMKOMMANDE BARN	Exempel på färdigheter
Hälsa	Ta hand om hälsan på ett lämpligt sätt. Söka medicinsk hjälp i tid. Hantera kronisk stress och posttraumatisk stress.
Självhjälp	Sköta sin hygien och klädsel.
Boende och städning	Städa hemmet och hålla ordning. Laga hälsosam mat.
Ekonomi och administration	Ha sina papper i ordning, hålla budgeten.
Socialt liv	Bygga ett socialt nätverk. Skaffa vänner, skapa nära relationer. Delta i det sociala samspelet.
Att vara i asylprocessen	Skapa ett realistiskt framtidsperspektiv. Hantera familjens förväntningar, hantera familjen som stannat kvar. Skapa en tillvaro i en främmande, ibland fientlig, miljö. Hantera olika kulturer.
Skola/arbete	Lära sig språket. Klara skolarbetet/hitta och behålla ett jobb. Utarbeta realistiska karriärplaner i Europa, ursprungslandet eller någon annanstans. Ha saker att göra på fritiden.
Kontakter civilsamhället	Följa asylprocessen Ha kontakt med myndigheter och organisationer och använda deras tjänster.
Resor	Kunna använda kollektiva transportmedel.

Amir

- Hur kan jag hitta ett jobb med bra lön?
- Var ska jag bo?
- Hur mycket pengar kommer jag att få, och vad händer om jag inte får något jobb?
- Vem tar hand om mig när jag behöver hjälp?
- Vad ska jag säga till mina föräldrar som tror att det går jättebra för mig?
- Vilka försäkringar behöver jag?
- Kommer jag fortfarande att träffa dig, barnsekreteraren som blivit ett viktigt stöd?

Kontakten mellan Amir och barnsekreteraren:

Hur går det?

Öka tilliten till att kunna bli självständig -> är ungdomen osäker/självsäker?
Är hen rädd för att bli självständig? Har hen realistiska förväntningar?

Utveckla "mjuka färdigheter" -> be om hjälp, veta var det finns
information, bygga ett stöttande nätverk.

Utveckla "hårda färdigheter" -> budgetering, förmåga att prioritera, förstå
byråkrati, jobbrelaterade bestämmelser, boende, bidrag osv

Skapa och behålla överblick över uppgifter och åtgärder i samband med att
bli vuxen/veta var det finns information och stöd.

Skapa tydliga delmål som ger den unga egenmakt i processen.

Socialsekreterar ens uppgifter i samband med att bli självständig

- Behålla det övergripande perspektivet.
- Skapa överblick och ge praktisk info.
- Hitta ett sätt att hålla det uppnåeligt och positivt.
- Stärka den ungas "mjuka färdigheter":
 - Stärka "mjuka färdigheter" -> be om hjälp, veta var det finns information och bygga ett stöttande nätverk.
- Visa förtroende -> stötta barnets egen självständighet.
- Hjälpa till att bygga ett nätverk.
- Fokusera på det som fungerar och på små framgångar.
- Öka egenmakt och motståndskraft.

För vilka av punkterna på föregående blad kan du dela med dig av **goda exempel**?

Turas om och beskriv i detalj:

- Vad var själva problemet?
- Situationen?
- Vad är **du** mest stolt över att du gjorde?
- Exakt vad gjorde **du** för att det skulle fungera så bra?

Övning i par
Intervju om
goda exempel

Mycket att
göra: Så
håller du det
enkelt och
positivt

- Använd gärna en checklista.
- Utforma en veckoplan med inplanerade utvärderingstillfällen.
- Fokusera på mjuka färdigheter:
 - Be om hjälp.
 - Ta reda på var det finns information.
 - Bygg ett stöttande nätverk.
 - Hitta ett sätt att behålla överblicken.

Vad fungerar för att stärka mjuka färdigheter?

Fokusera på det som
fungerar, små framgångar.

Vad stärker din
motståndskraft?

Hur behåller du
överblicken?

Hur ser ditt (yrkesmässiga)
stödnätverk ut?

Socialsekreterarens parallella process

Yrkespersonens välbefinnande och självhjälp

- Socialekreteraren är inte utbildad inom trauma och psykisk sjukdom och känner sig ofta överväldigad av sådana situationer, utan att veta vilka åtgärder som ska vidtas för att stabilisera personen, eller vilka hjälpmedel som finns tillgängliga.
- Den höga stressnivå som socialekreterare måste hantera och komplexiteten i att hjälpa just den här målgruppen med sina specifika behov kan leda till utmattning, eller till och med utbrändhet.
- De komplexa sociala strukturerna, byråkratiska regler och praktiska begränsningar kan orsaka stress och frustration i fasen där den unga ska bli självständig. Socialekreteraren vill kunna släppa taget om den unga med en positiv känsla, och kan må dåligt i de fall det inte är så.
- ...

Yrkespersoners välbefinnande

Yrkesrelaterade risker med att arbeta med ensamkommande barn när det gäller välbefinnande?

HUR KAN DE FÖREBYGGAS?

Genom samarbete med kollegor, intervision, handledning, debriefing med kollegor (och specialister) samt uppföljning.

....

Steg 1: Självkänedom och självhjälp.

Självhjälp

Steg 1: Självkänedom

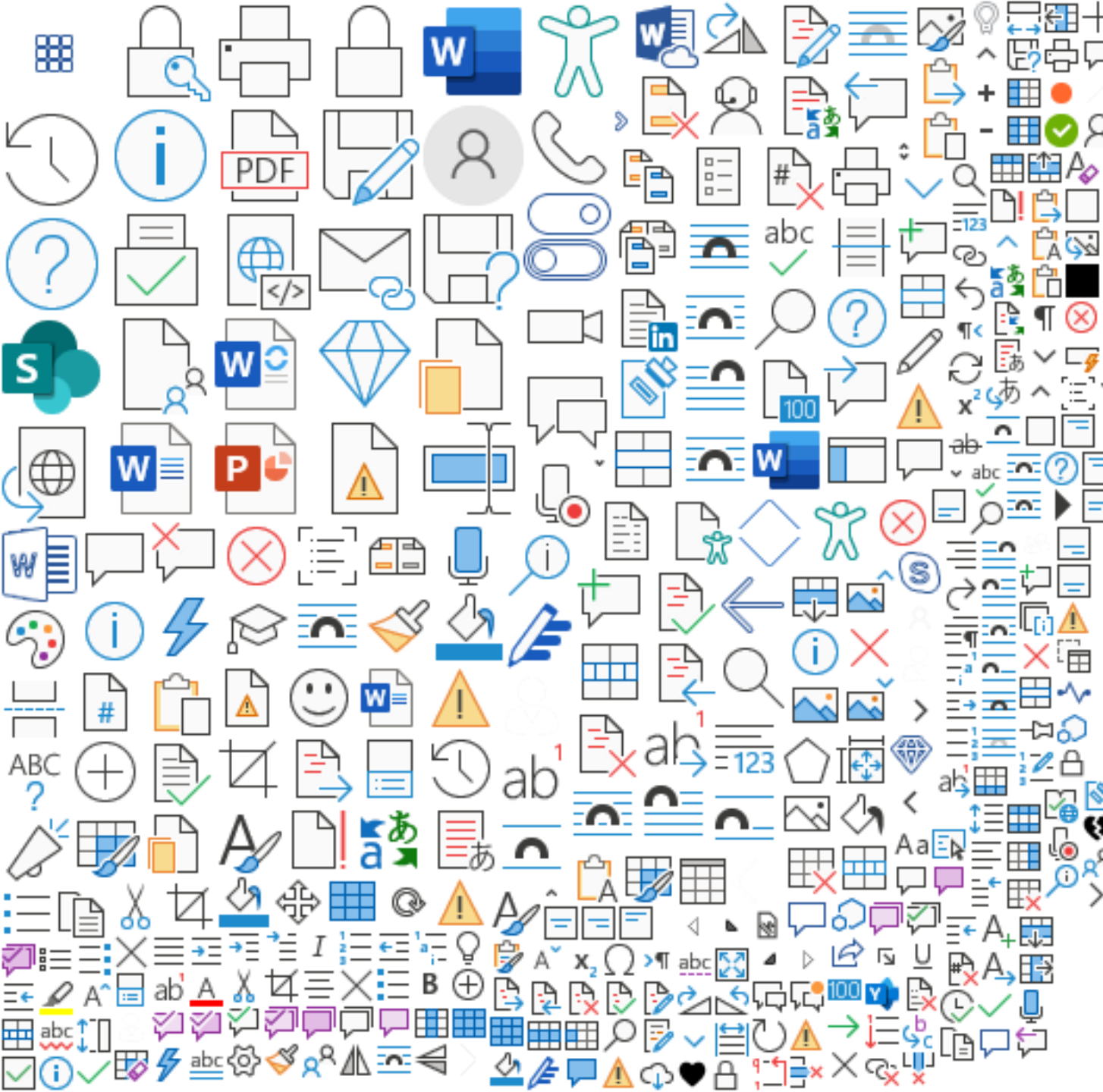
Hur väl känner du dig själv:

- Vad får dig att stressa ned, ladda om, släppa problemen?
- Vad behöver du (av andra)?
- Vad kommer du att göra annorlunda?

Diskussion i helgrupp:

Hur ser stödet till socialsekreterare
ut i din kommun? Vad fungerar bra
och vad saknas?

- Andra viktiga vuxna runt barnet
- Beteendevetare/psykolog
- God man
- Gruppchef

Hur organiseras tvärvetenskapliga team där du arbetar?

Vilka styrkor och svagheter finns det i systemet?

Arbeta i ett
tvärvetenskapligt
team

Intervision i grupper om fyra – utforska verktyget

Följ stegen i intervionsstrukturen.

En person presenterar en fråga.

En fungerar som moderator (leder samtalet).

Följ stegen i verktyget.

Avslutningsvis: Reflektera kring hur detta ska tillämpas i ditt arbete.

Dag 3

Dela goda exempel

De första stegen

Implementera insikterna i den egna miljön

Dialogcafé: Dela goda exempel

- **Presentation av socialsekreterarna i helgrupp (10 minuter)**
- **Diskussion i mindre grupper (25 minuter)**
- **Genomgång i helgrupp (10 minuter).**

Skapa en stark målbild

Enskild reflektion (10 minuter)

- Vad tar du med dig från utbildningen?
- På vilket sätt är detta viktigt i ditt arbete?

I mindre grupper (35 minuter).

Visa vad du har lärt dig på ett kreativt sätt: Rita en teckning, gör en tankekarta, skriv en dikt eller en sång, eller liknande.

Reflektion i par

- Vad vill du uppnå?
- Vad behöver du för att uppnå detta?
- Vilket blir ditt första steg?
- Vad kommer hjälpa dig att hålla fast vid den här bra idén?

Tack

